

CPD

SNSPA
Center for Civic Participation
and Democracy

***Romania in contextul crizei din Ucraina.
Orientari ale populatiei & trenduri in
comunicarea online***

Februarie 2022

CONCLUZII PE SCURT

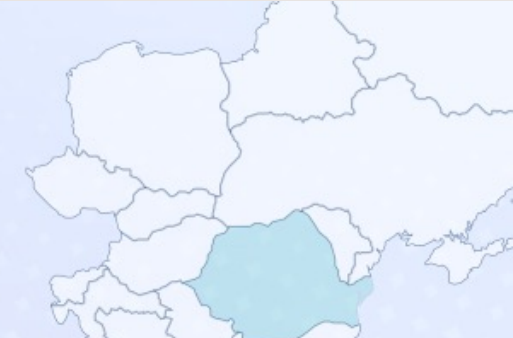
- Acest studiu contine rezultate derivate din **analiza conversatiilor online, tendintelor de cautare online, precum si atitudinilor populatiei**. Astfel, analizam comunicarea pe Facebook (pentru a identifica tendintele de manifestare a vocilor pro-Rusia din Romania), cautarile pe Google (pentru a identifica nivelul interesului romanilor pentru evolutia situatiei din Ucraina, dar si pentru Rusia si NATO), date de sondaj (pentru evaluarea increderii romanilor in actorii geopolitici principali), precum si date de context din spatiul online (pe baza unei analize complexe referitoare la evolutia recenta a narativelor populiste in social media din Romania).
- **DATE DE SONDAJ - ATITUDINILE POPULATIEI**. Nivelul increderii romanilor in actorii occidentali ramane ridicat - 2 din 3 romani au incredere in Vest si resping Rusia, si doar 15% sustin "modelul estic". Totusi, peste un sfert dintre romani (27%) au ajuns sa considere integrarea Romaniei in NATO si UE "o greseala". Tot 27% considera ca NATO nu ar ajuta Romania in cazul unui atac si ca Rusia este mai puternica decat NATO. In plus, desi increderea in Rusia nu depaseste 15% la nivelul populatiei, in randul tinerilor inactivi si fara studii superioare, acest procent urca la 23%! Publicul cel mai expus la propaganda si dezinformare este format din tineri inactivi fara studii superioare. Impreuna, acestia compun 45% din populatie!
- **ANALIZA SPATIULUI ONLINE**. Exista o amplificare a narativelor anti-occidentale in peisajul online romanesc. Potentialul conflict din Ucraina a crescut vizibilitatea mesajelor anti-NATO, anti-SUA si anti-Vest in general. TikTok reprezinta 6% din impactul conversatiilor online despre Ucraina. In zona social media exista ample clustere conservatoare (asociate partidelor populiste sau miscarii anti-vaccin) care sunt potentiali promotori ai mesajelor anti-occidentale. Paginile si grupurile de Facebook cu continut pro-Rusia sunt mai vizibile decat in trecut. Iar pagina editiei romanesti Sputnik este mult mai activa decat alte editii Sputnik din regiune.
- SURSE ALE DATELOR ANALIZATE: Google Trends, ZeList Monitor, CrowdTangle, sondaje de opinie CPD.

Interes de cautare pe Google

Google Trends. Remarcam o crestere extinsa a interesului legat de problemele din regiune, după dezvoltarile recente

Situatia din Ucraina - Interes de cautare pe Google in Romania

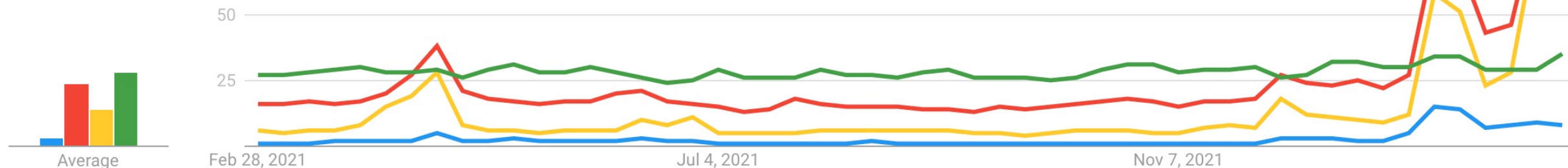

● NATO ● Russia ● Ukraine ● United States

Romania, Past 12 months

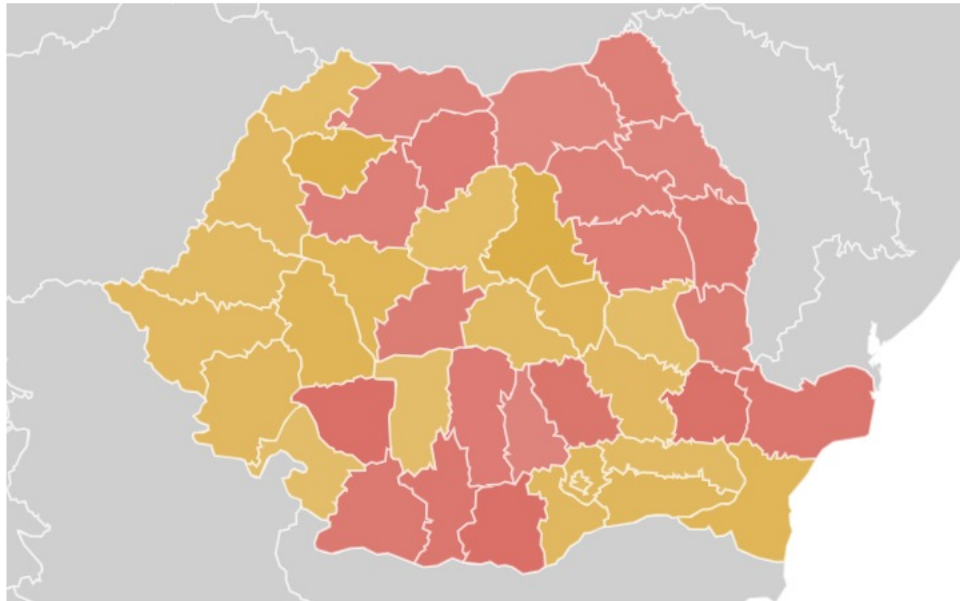
Se remarca un interes crescut de cautare la finalul lunii ianuarie in legatura cu Rusia, Ucraina si NATO.

Preocuparea este mult mai mult legata de Rusia si Ucraina, si mai putin de NATO sau SUA

Google Trends: Rusia vs SUA. Ultima luna

● NATO ● Russia ● United States ● Ukraine

Color intensity represents percentage of searches [LEARN MORE](#)

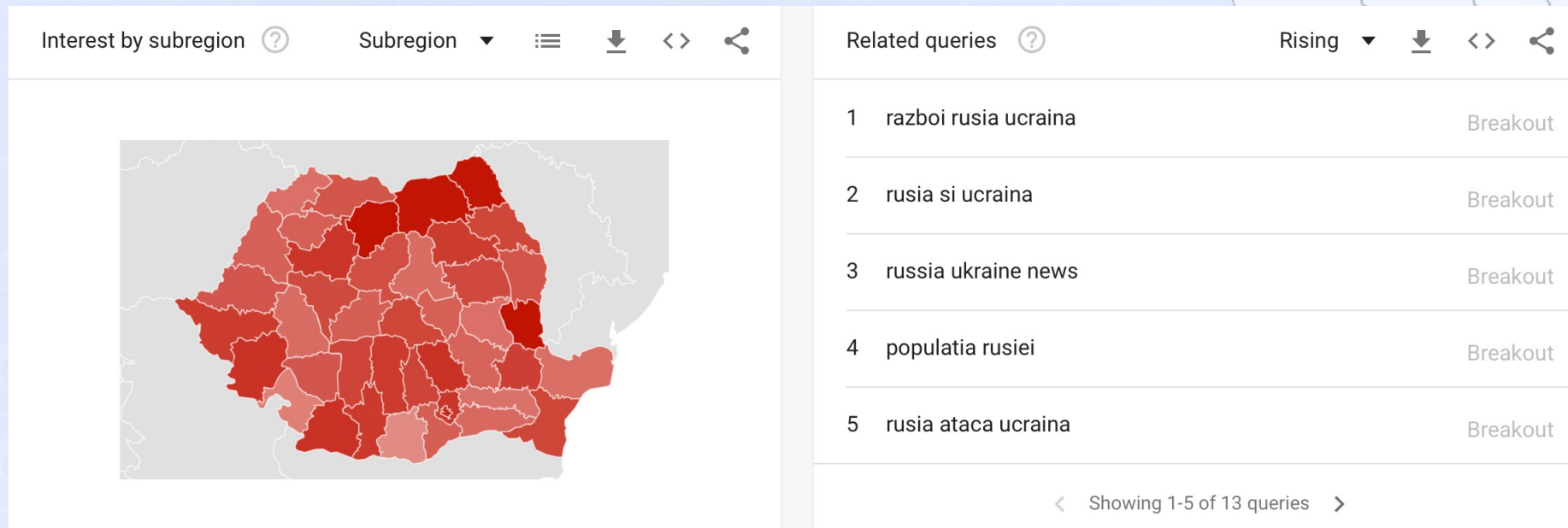

Cautarile recente (ultimele 30 de zile) pe Google despre SUA au avut un nivel mai ridicat in vestul Romaniei, in Bucuresti si in sud-est (mai ales asociate cu vizele sau calatoriile).

Cautarile recente despre Rusia au un volum mai relevant la granita estica si sunt asociate mai ales cu perspectiva razboiului.

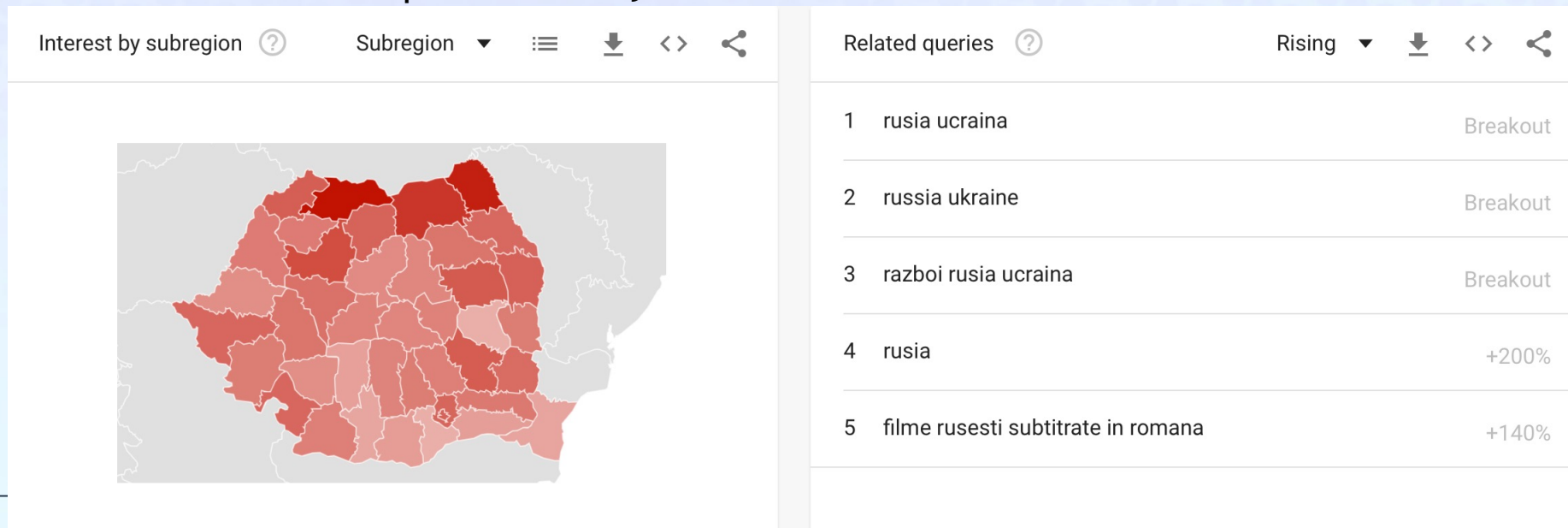
Russia - cautari pe web, ultima luna

Cautarile recente despre Rusia sunt legate de situatia din Ucraina si perspectiva razboiului.

Russia - cautari pe YouTube, ultima luna

Cautarile despre Rusia pe YouTube nu sunt asociate doar cu situatia din Ucraina, ci si cu teme din sfera culturala.

Comunicarea online despre situatia din Ucraina

Se remarca intensificarea volumului mentiunilor despre Ucraina.

Exista grupuri eurosceptice si pro-ruse in topul celor care discuta despre Ucraina si despre NATO.

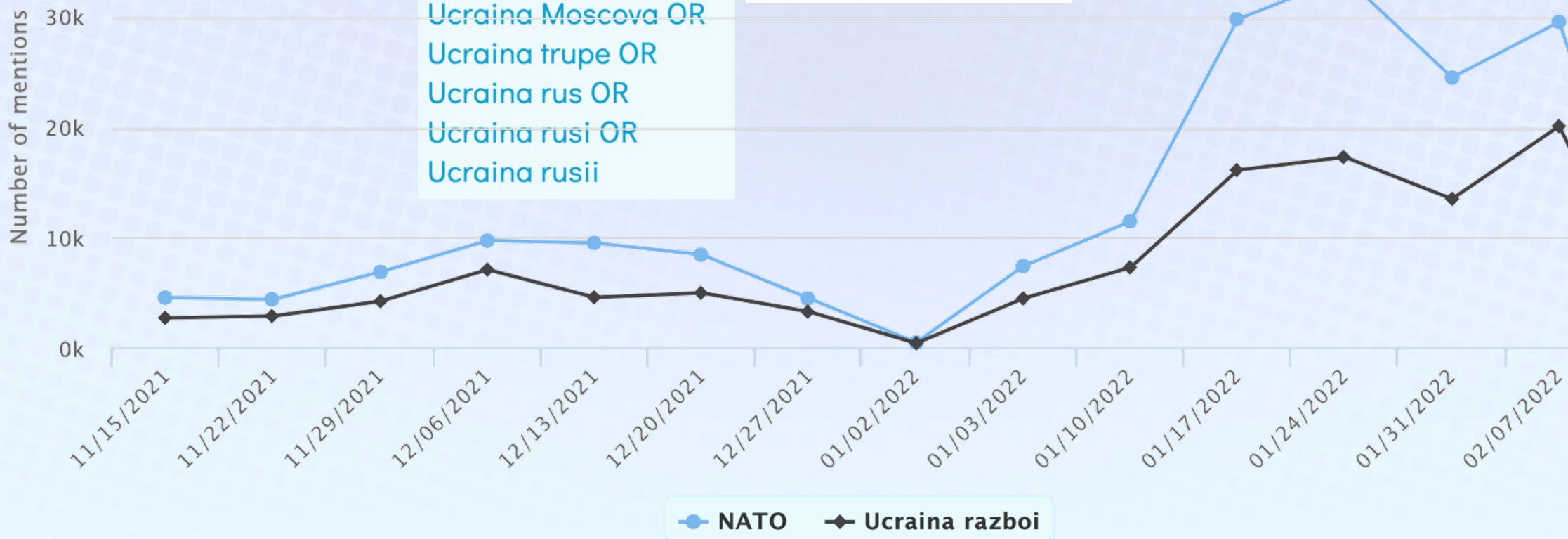
A crescut volumul mentiunilor online despre situatia din Ucraina

Varf de interes: finalul lunii ianuarie

Search expressions used:

Ucraina razboi OR
Ucraina Rusia OR
Ucraina invazie OR
Ucraina Moscova OR
Ucraina trupe OR
Ucraina rus OR
Ucraina rusi OR
Ucraina rusii

NATO OR "Organizatia
Tratatului Atlanticului
de Nord"

Datele Zelist reflecta comunicarea online (presa online si social media) din ultimele 90 de zile, in limba romana

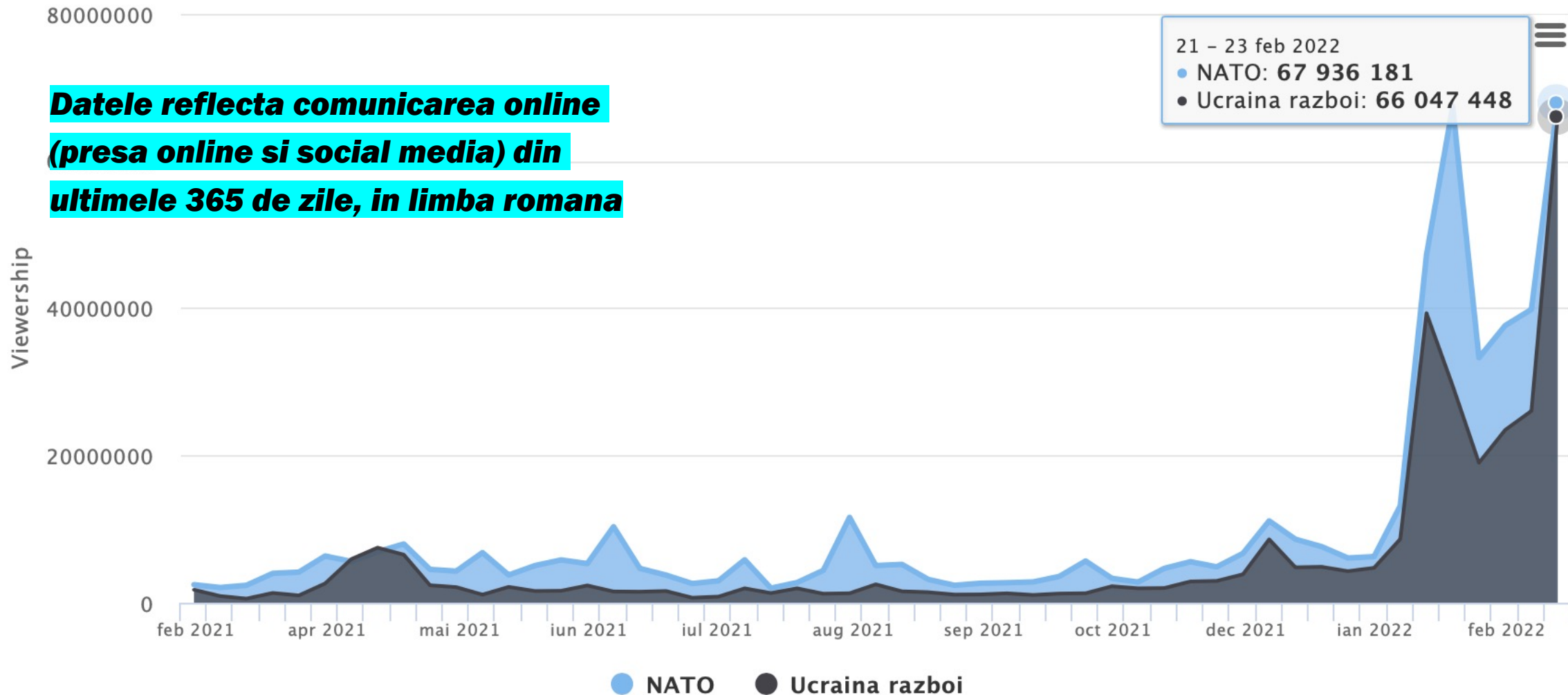
Impactul mentiunilor online.

Varf de interes: ultimele 30 de zile

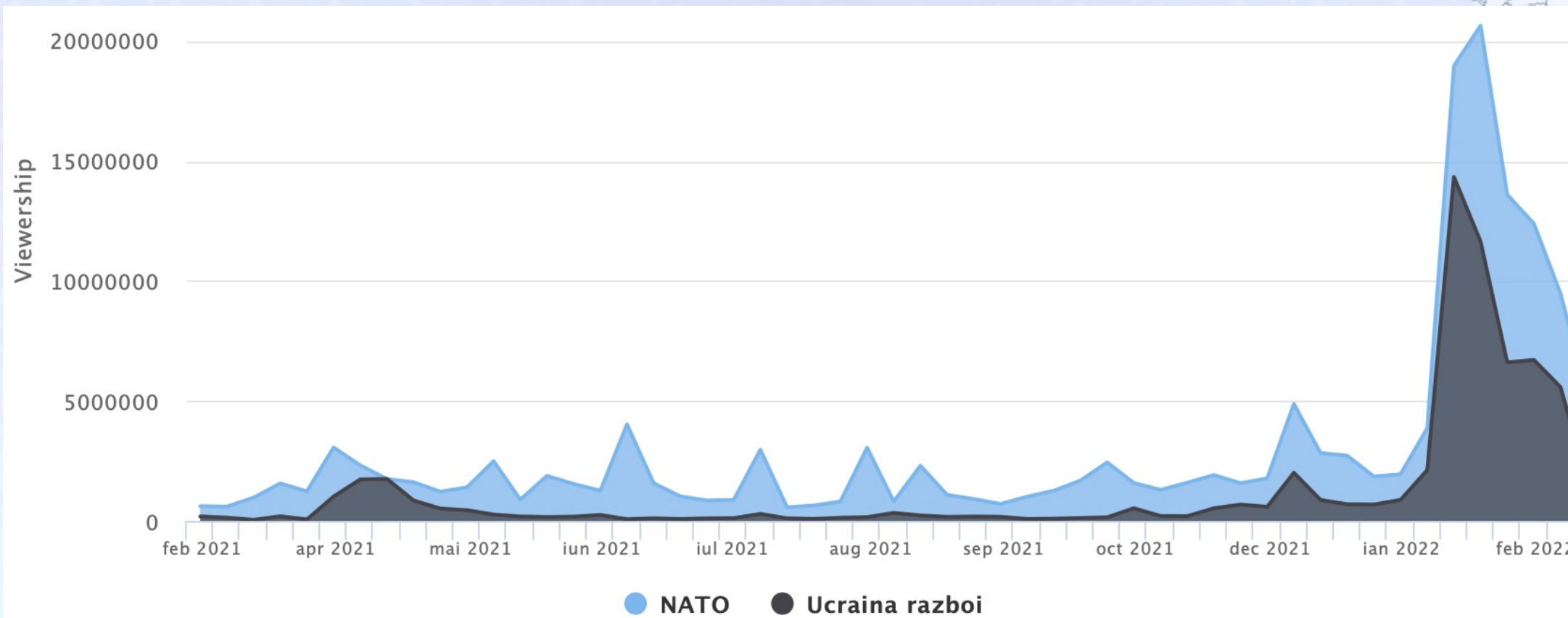
**Datele reflecta comunicarea online
(presa online si social media) din
ultimele 365 de zile, in limba romana**

21 - 23 feb 2022
● NATO: 67 936 181
● Ucraina razboi: 66 047 448

Impactul mentiunilor – doar pe Facebook.

Varf de interes: ultimele 30 de zile

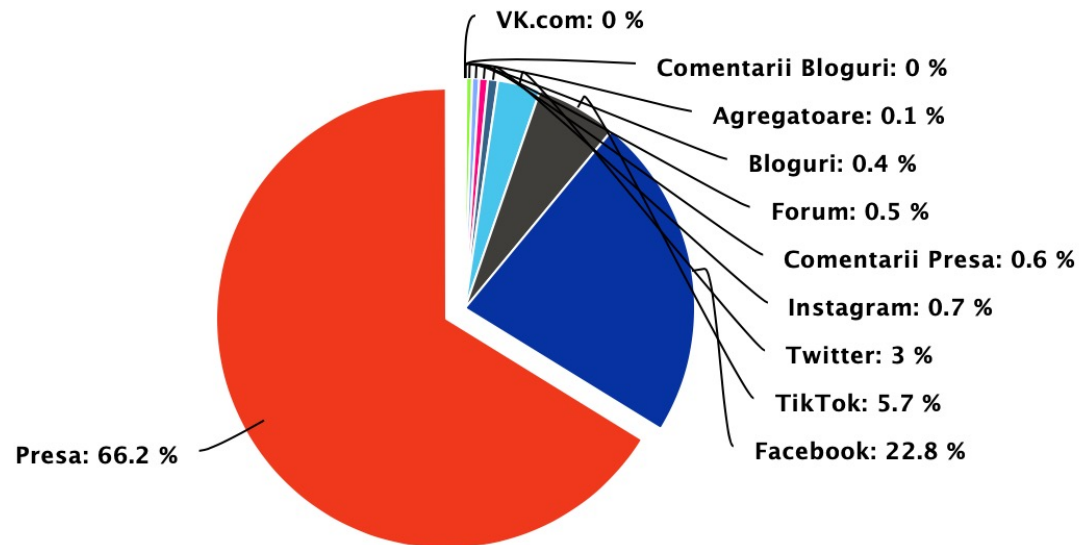
Datele reflecta comunicarea online (doar Facebook) din ultimele 365 de zile, in limba romana

Continutul legat de Ucraina este promovat mai mult in presa online decat pe Facebook.

Impactul pe tipul sursei:

Ucraina razboi OR Ucraina Rusia OR Ucraina invazie OR
impact 1 Ian - 23 Feb 2022

De remarcat relevanta in crestere a mentiunilor pe TikTok (care reprezinta 6% din vizibilitatea online a temei!)

Anul trecut, mentiunile pe TikTok erau mult mai putin notabile

- VK.com
- Comentarii Bloguri
- Agregatoare
- Bloguri
- Forum
- Comentarii Presa
- Instagram
- Twitter
- TikTok
- Facebook
- Presa

Caracteristici socio-demografice ale utilizatorilor care au postat continut Facebook referitor la situatia din Ucraina

Sunt reprezentati peste medie tineri activi din Bucuresti si Moldova.

DEMOGRAPHICS	GEOGRAPHIC DISTRIBUTION
AGE	58.9% - Bucuresti
30 - 34 yrs - 30.3%	9.4% - Moldova
40 - 44 yrs - 21.2%	9.2% - Transilvania
50 - 54 yrs - 19.7%	8.7% - Muntenia
45 - 49 yrs - 13.4%	3.5% - Dobrogea
35 - 39 yrs - 9.7%	2.3% - Crisana
> 64 yrs - 3.4%	2.1% - Oltenia
25 - 29 yrs - 1.1%	1.5% - Strainatate
55 - 59 yrs - 1.0%	1.4% - Maramures
60 - 64 yrs - 0.1%	1.4% - Bucovina
19 - 24 yrs - 0.1%	1.2% - Banat
	0.4% - Chisinau-Basarabia

Grupuri Facebook despre Ucraina.

Ultimele 30 de zile

Lista alaturata reprezinta cele mai active grupuri de Facebook care au generat cele mai multe interactiuni la postari despre situatia din Ucraina.

Se remarca in top mai multe grupuri din Republica Moldova, precum si un grup dedicat unui politician eurosceptic si un grup pro-rus.

Group Name	Total Interactions	Interaction Rate	Total Posts	Post Performance	Group Members
 PAS cu PAS - MOLDOVA	860	0.49%	2	2.5x	87,101
 Îl vrem pe Drulă înapoi la Transporturi! 🇸🇰	753	0.63%	6	1.0x	19,915
 Klaus Iohannis - Presedintele Romaniei	668	0.23%	4	2.5x	73,016
 IGOR DODON - PRESEDINTELE POPORULUI / ИГОРЬ ДОДОН - НАРОДНЫЙ ПРЕЗИДЕНТ	565	2.2%	1	2.0x	25,736
 Forța Liberală	373	0.52%	4	2.4x	17,798
 Susținătorii Violetei Alexandru	290	0.4%	4	1.1x	18,203
 Știri pe bune	264	0.93%	1	4.7x	28,420
 Cristian Terheș Președinte	249	1.12%	1	1.7x	22,301
 Forța Dreptei - Susținători	241	0.71%	3	1.2x	11,224
 🍷 Stiai ca? 🤔📖	222	0.04%	6	-1.4x	89,854
 Creștini Ortodocși din Diasporă	191	0.94%	1	6.3x	20,236
 Mihai Șora și Gabriel Liiceanu	185	0.18%	4	1.2x	25,962
 PROJECT-E.RO	137	0.76%	4	-1.3x	4,454
 România	131	0.02%	1	1.3x	752,964
 Prietenia Romania-Rusia/Я ЛЮБЛЮ РОССИЮ	124	0.97%	1	1.3x	12,812
 SUSȚIN Alianta USR +	122	0.25%	4	-1.0x	12,073
 Fan Grup Mălin Bot	110	0.26%	2	-1.3x	21,387

Grupuri Facebook despre NATO

Ultimele 30 de zile

Lista alaturata contine cele mai active grupuri care au obtinut volumul cel mai mare de interactiuni la postari care mentioneaza NATO.

Se remarca un grup asociat unui politician eurosceptic, precum si un grup pro-rus.

Group Name	Total Interactions	Interaction Rate	Total Posts	Post Performance	Group Members
 Cristian Terheș Președinte	1,672	0.68%	11	2.1x	22,301
 Klaus Iohannis - Președintele României	1,626	0.16%	14	1.8x	73,016
 REPUBLICA.RO	820	0.73%	2	2.6x	55,971
 Intelligence, Apărare și Securitate Națională	707	0.47%	10	1.2x	14,945
 Știri Antena 3	570	0.2%	10	-1.1x	28,521
 Prietenia România-Rusia/Я ЛЮБЛЮ РОССИЮ	558	0.87%	5	1.9x	12,812
 DEMISIA IOHANNIS	488	0.15%	6	3.1x	53,880
 Alături de Flavia Groșan	436	0.58%	2	3.8x	37,857
 Susținem activitatea proc. Adina Florea în cadrul SIIJ	406	0.25%	5	1.5x	32,229
 SUSTINATORII SI SIMPATIZANTII LUI CRISTIAN DIACONESCU	373	1.31%	2	2.3x	14,204
 PENSIONARI-PENSIONARI-PENSIONARI	358	0.36%	3	2.0x	33,139
 Stiri din judetul Suceava	323	0.1%	7	1.2x	47,644
 Ludovic Orban - Loial Oamenilor	307	0.44%	2	3.1x	34,646
 POLITICĂ SI UMOR	306	0.1%	9	-1.6x	34,915

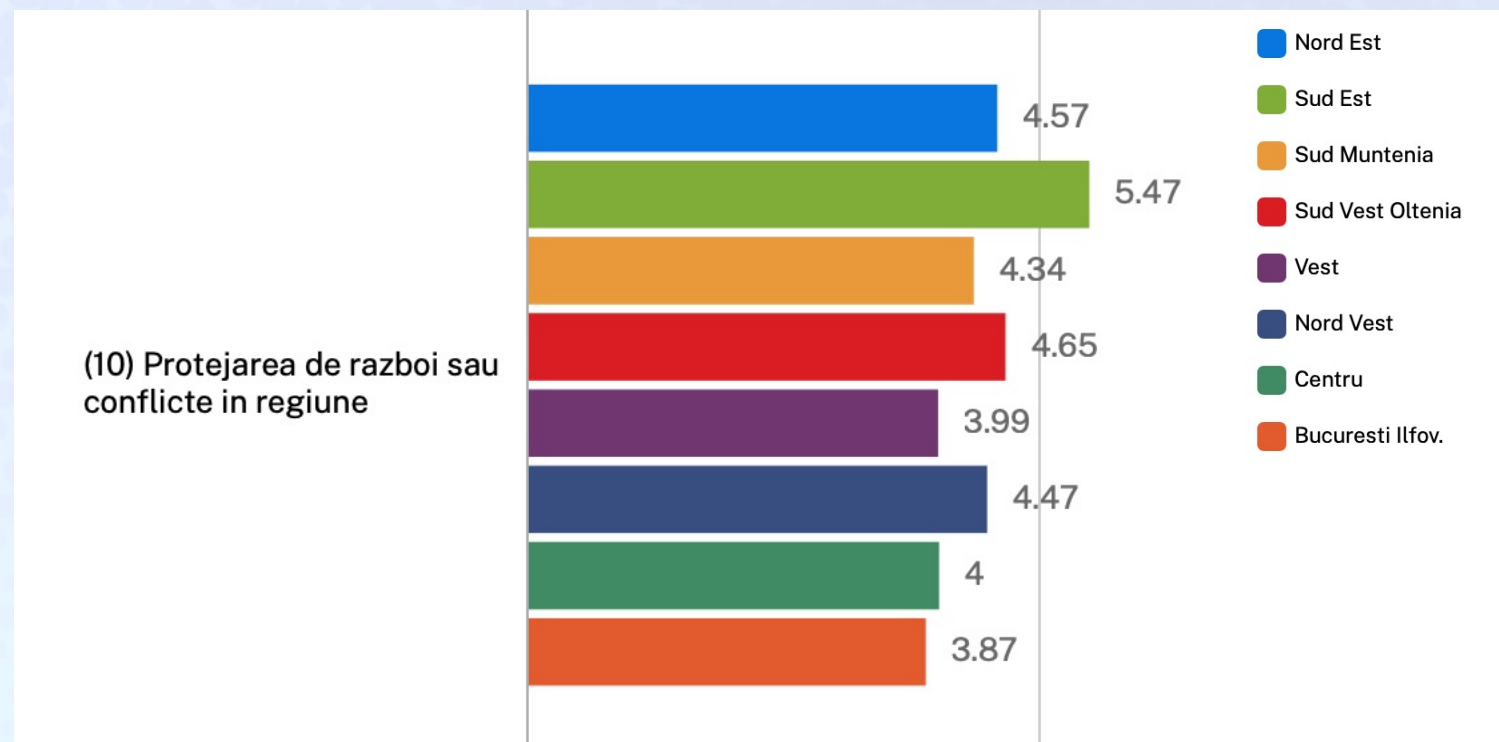
Cine se teme de razboi?

Analiza datelor de sondaj.

Date culese telefonic in decembrie 2021. Chestionar reprezentativ pentru populatia adulta din Romania.

Sursa date - CPD SNSPA

Teama de razboi. Diferente la nivel regional

Romanii care se tem cel mai mult de razboi provin din sud-est (Constanta, Tulcea, Galati, Braila, Buzau, Vrancea), zona cea mai expusa din punct de vedere militar.

Caracteristici socio-demografice ale publicului care se teme de razboi

- Romanii care considera ca "protejarea de razboi sau conflict in regiune" este una din cele mai importante prioritati pentru politicieni sunt:
 - + Femei peste 60 de ani
 - + Studenti; lucratori in agricultura; self-employed
 - + Oameni cu venituri mici, din zone rurale
 - + Din regiuni precum Dobrogea, dar si din judete de nord (zona granitei cu Ucraina)
 - + Nu consuma media pentru stiri
 - + Nevaccinati sau anti-vaccin
 - + Oameni preocupati de nivelul pensiilor, de locuri de munca, protejarea valorilor ortodoxe, coruptie, siguranta pe strazi
- Exista o suprapunere a acestor categorii cu zona de populatie deschisa catre mesaje populiste si care este vulnerabila la eforturi de dezinformare.

Increderea in Vest – tendinte.

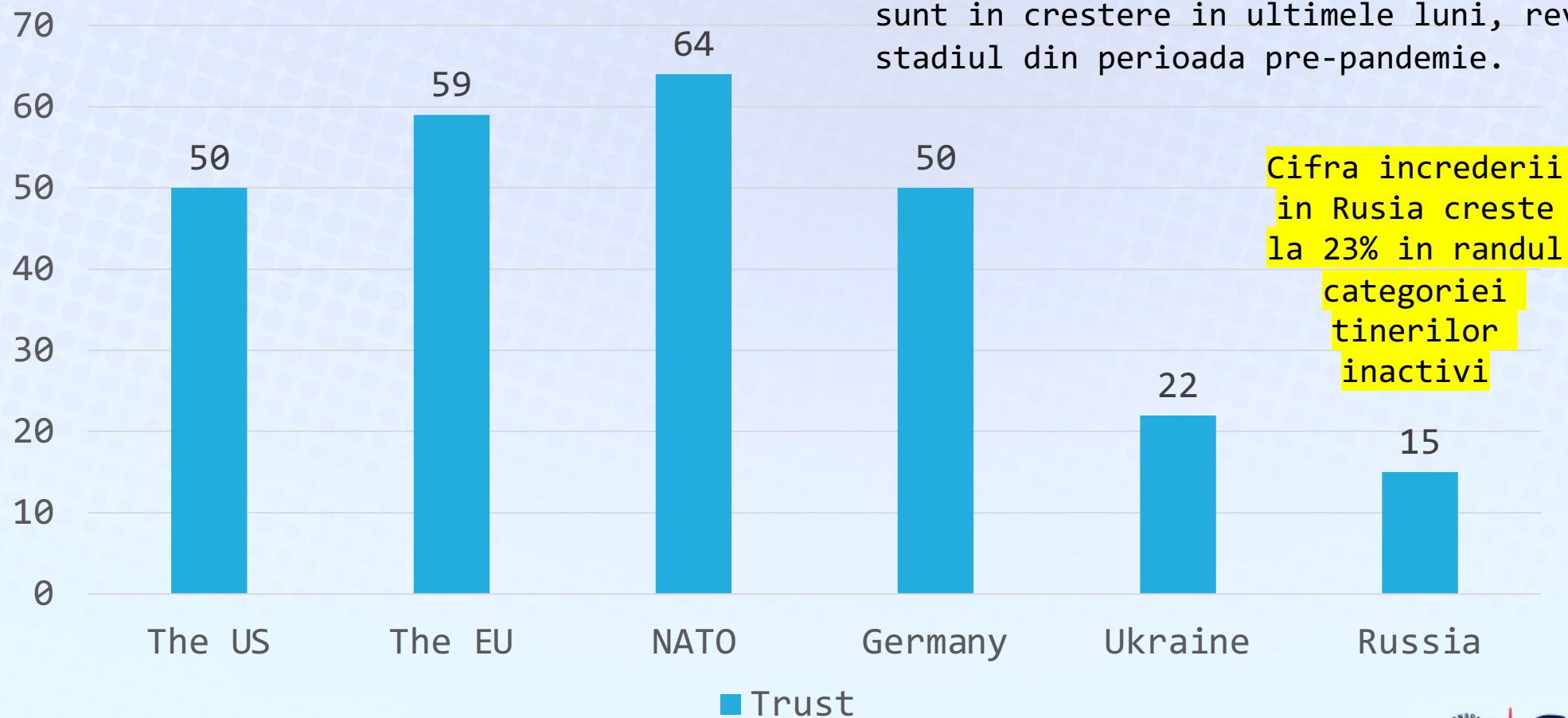
Analiza datelor de sondaj

Date culese telefonic in ianuarie-februarie 2021. Chestionare reprezentative pentru populatia adulta din Romania.

Sursa date – CPD SNSPA. Comparatii in intervalul 2012 - 2022

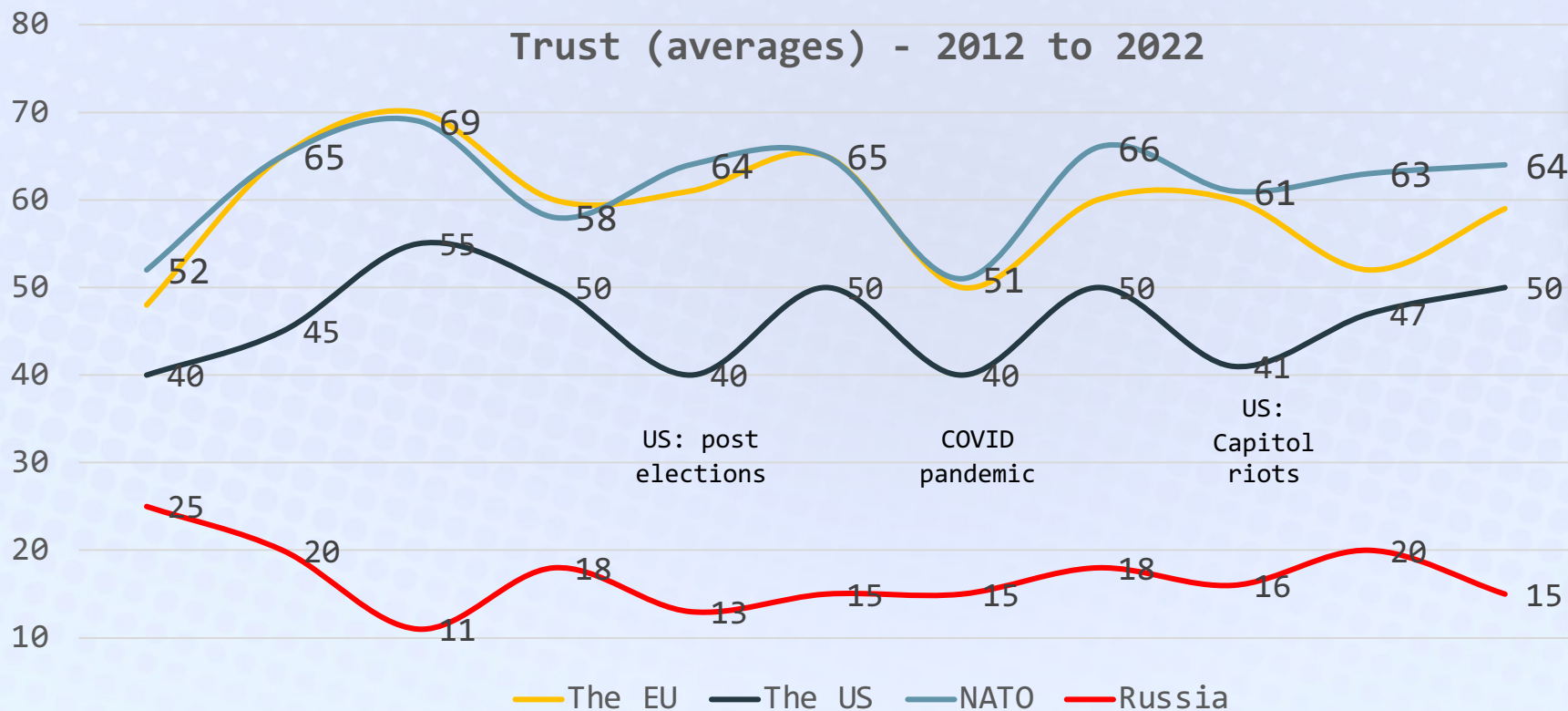
Increderea in actori geopolitici. Februarie 2022

Jumatate dintre romani au incredere in SUA, 59% - in UE, 64% - in NATO. Nivelurile de incredere in Vest sunt in crestere in ultimele luni, revenind la stadiul din perioada pre-pandemie.

Cifra increderii in Rusia creste la 23% in randul categoriei tinerilor inactivi

Evolutii ale increderii, 2012 - 2022

	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2020 (1)	2020 (2)	2021 (1)	2021 (2)	2022
The EU	48	65	70	60	61	65	50	60	60	52	59
The US	40	45	55	50	40	50	40	50	41	47	50
NATO	52	65	69	58	64	65	51	66	61	63	64
Russia	25	20	11	18	13	15	15	18	16	20	15

Increderea in Rusia - tendinte

	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2020 (1)	2020 (2)	2021 (1)	2021 (2)	2022
— Russia	25	20	11	18	13	15	15	18	16	20	15

Populatia care are incredere in Rusia este formata mai ales din tineri, persoane fara educatie superioara, casnice, persoane care folosesc social media ca sursa de stiri. Cei care au incredere in Rusia se opun vaccinarii mai mult decat media populatiei.

Increderea in Rusia scade pe masura ce creste consumul TV. Religia nu influenteaza nivelul increderii in Rusia.

Atitudini geopolitice. Orientare clara pro-vestica

Doua treimi dintre romani sunt pro-vest si anti-Rusia, o proportie similara cu cea inregistrata in 2012-2017.

Publicul care este in acelasi timp pro-Rusia si anti-Vest nu depaseste 5% (acest segment este inclus in procentul de 17% pro-Rusia din grafic, ce contine si persoane care se declara favorabila Rusiei si Vestului in acelasi timp).

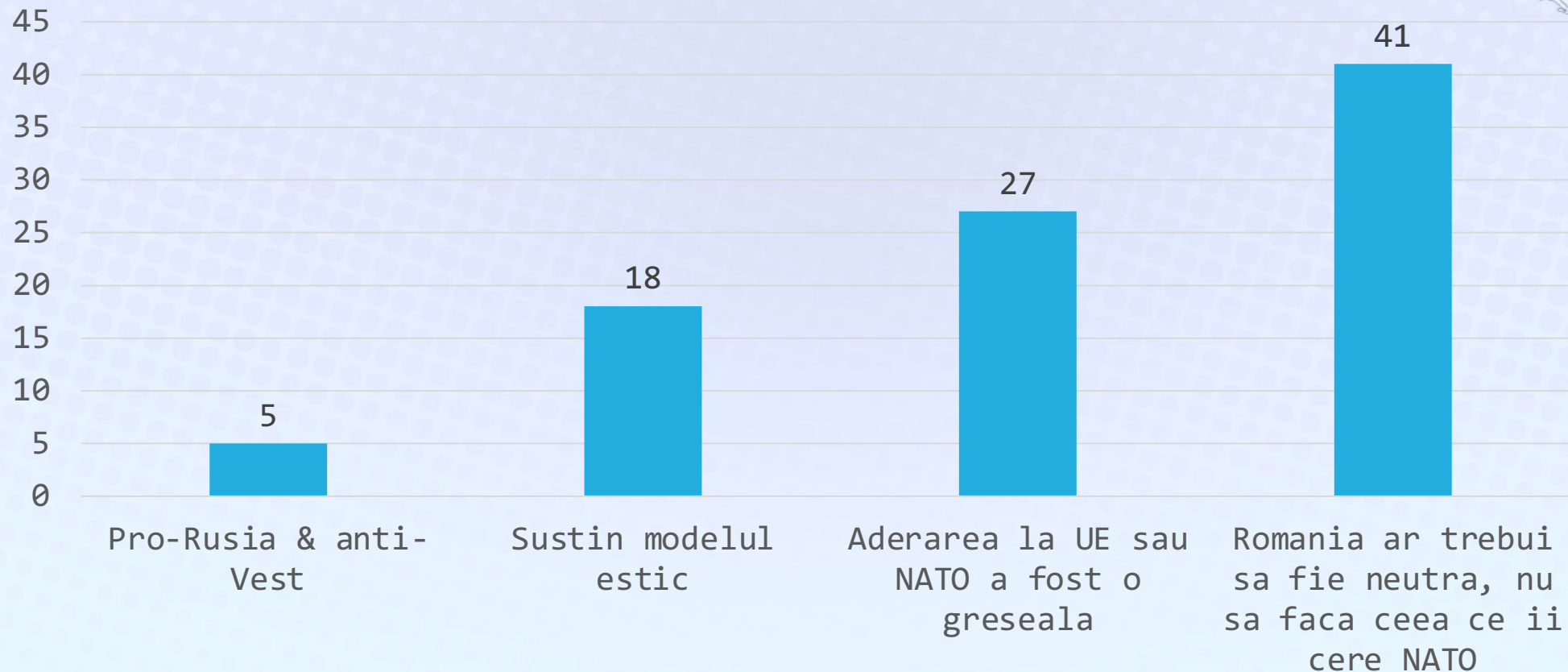
Atitudinea fata de NATO.

Date de sondaj.

Date culese telefonic in februarie 2021. Chestionar reprezentativ pentru populatia adulta din Romania.

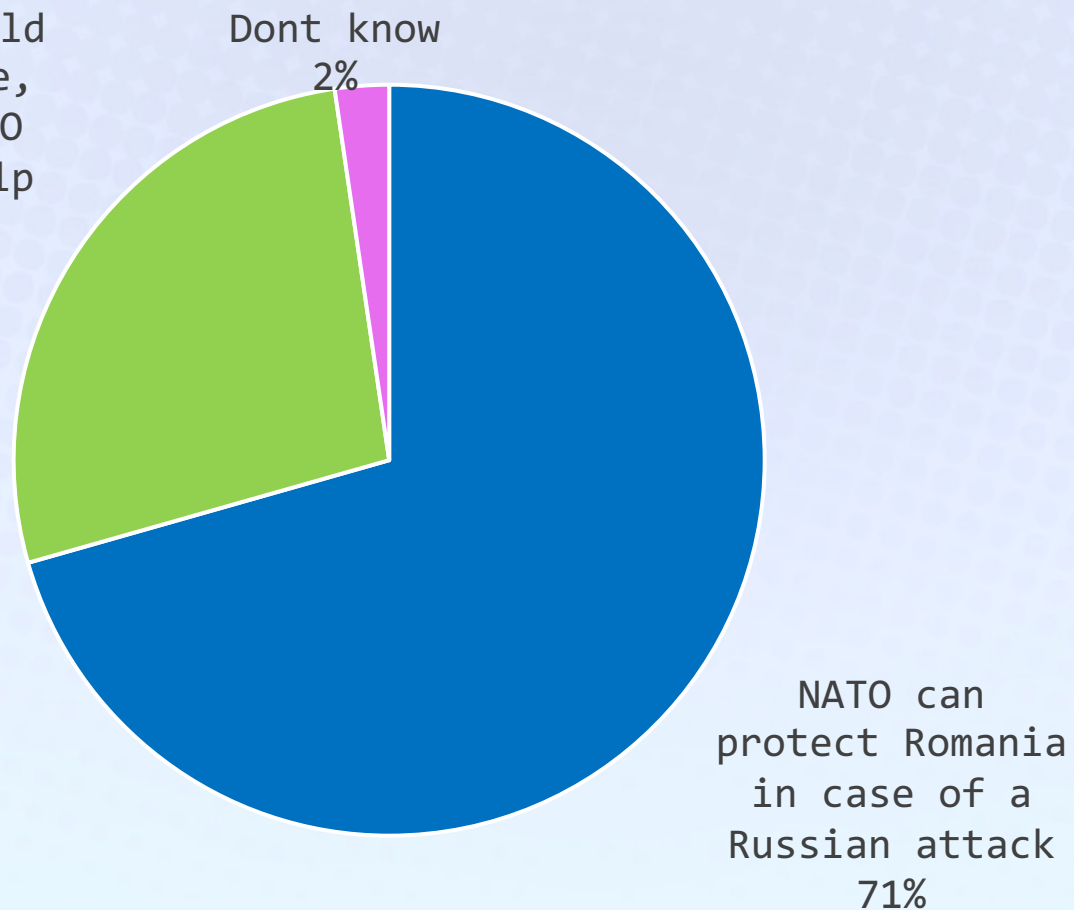
Sursa date - CPD SNSPA

Diverse grade ale atitudinilor anti-Vest, sintetizate din intrebari diverse. Detalii in slideurile urmatoare

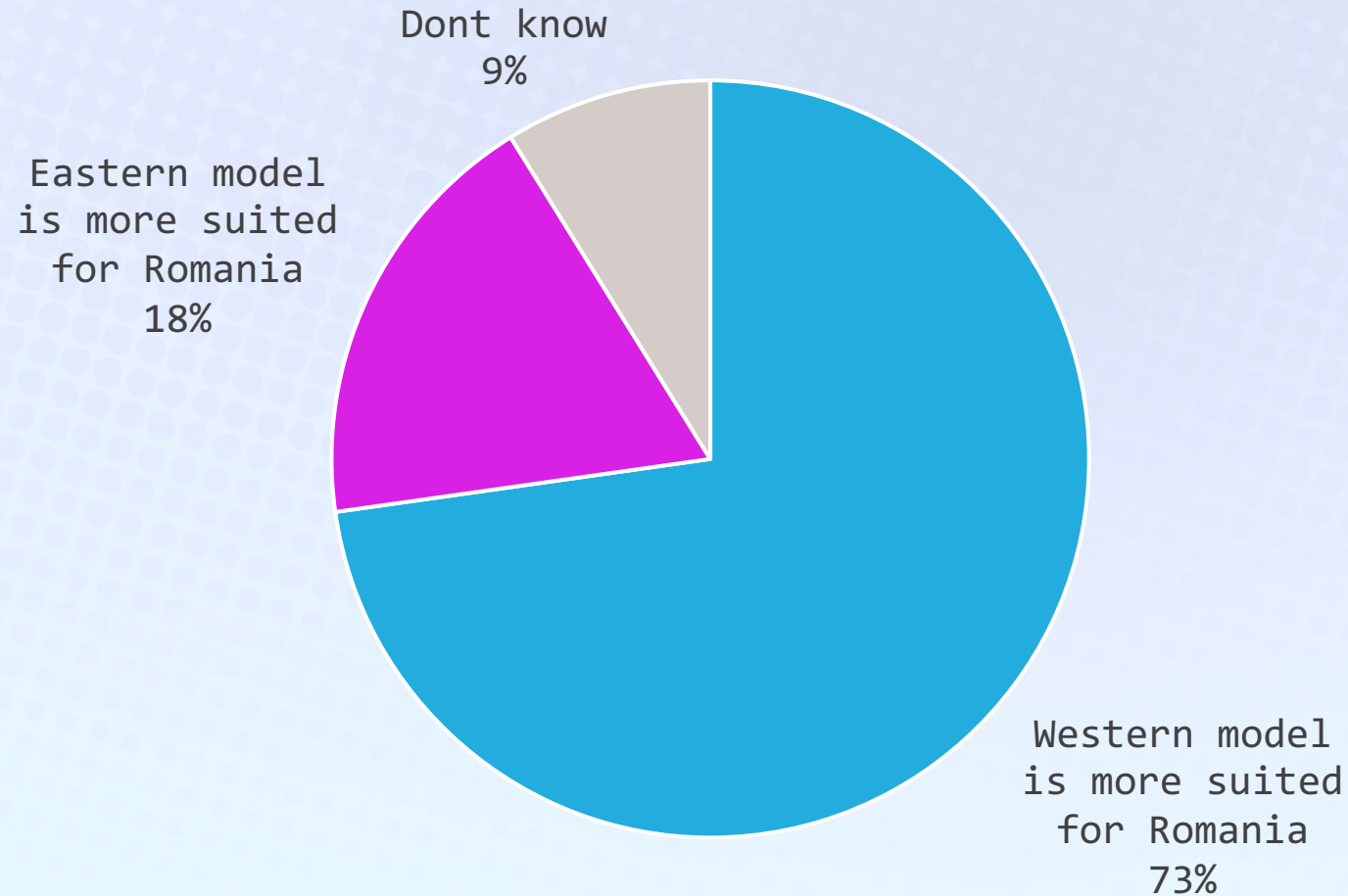
Romania va fi ajutata de NATO sa se apere – perceptia populatiei

Romania should defend alone, because NATO will not help Romania
27%

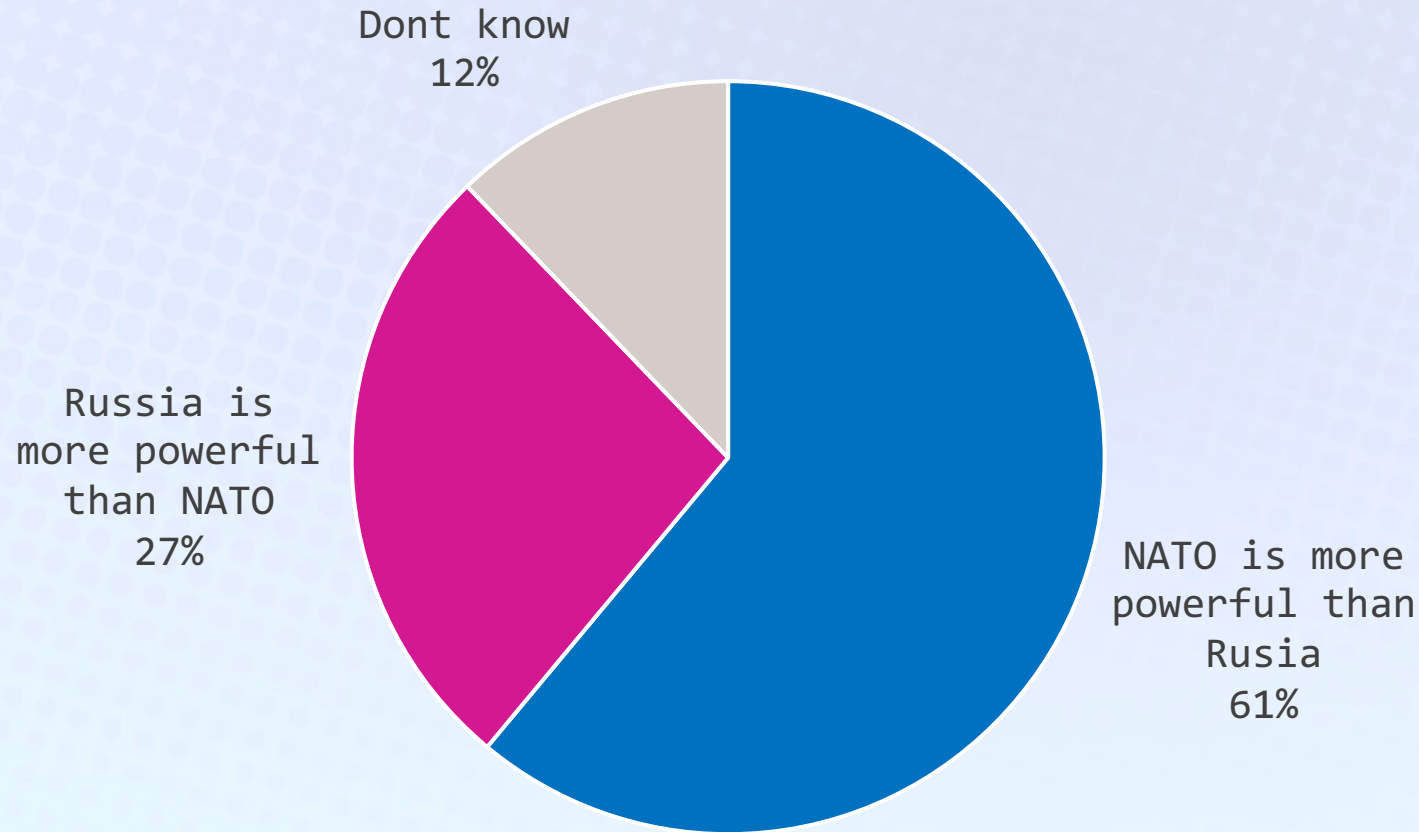
O majoritate clara (71%) crede ca NATO ar proteja Romania in cazul unui atac, dar procentul celor care considera ca Romania ar fi nevoita sa se apere singura este considerabil (27%)

Vest vs Est

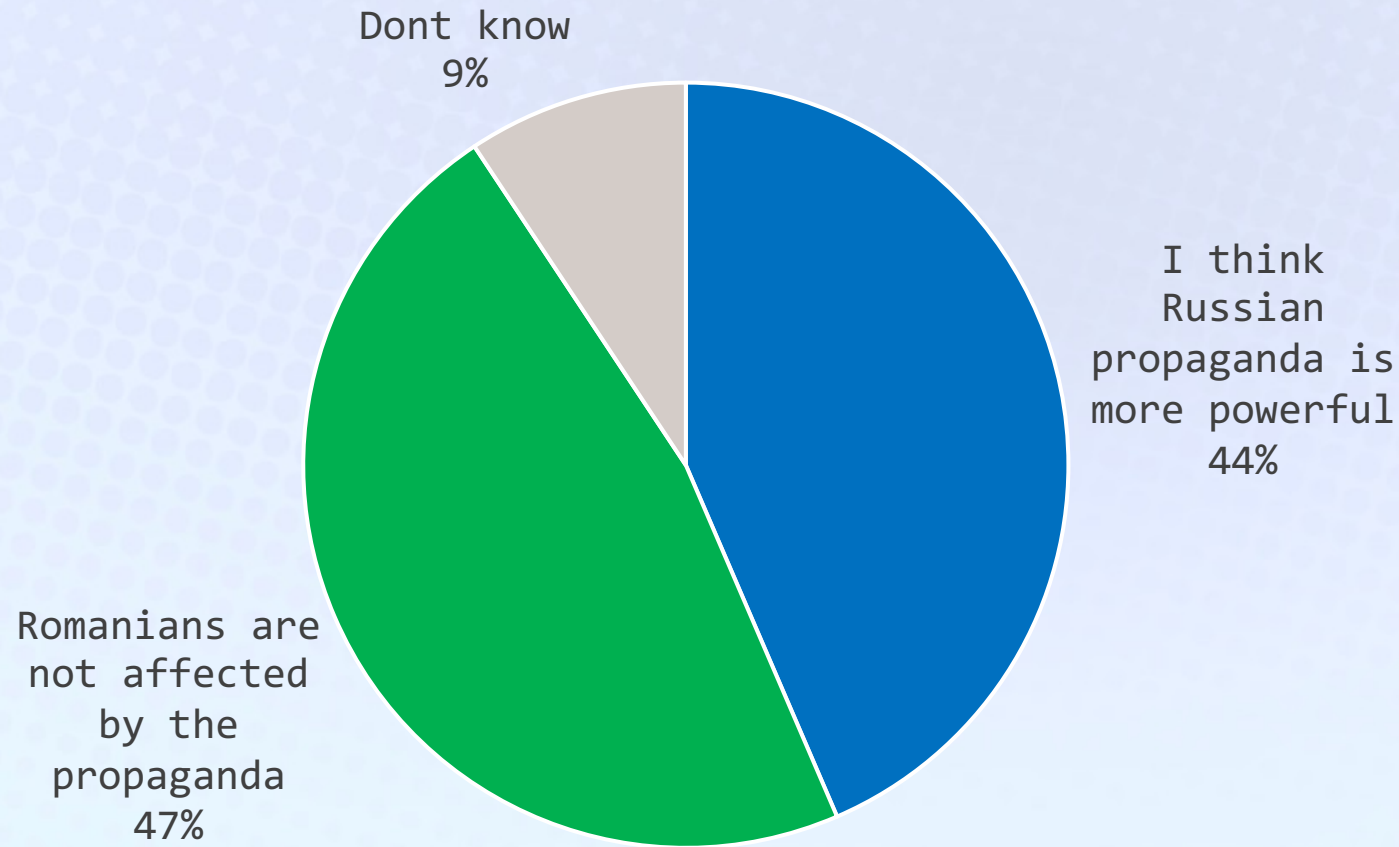
O majoritate similară (73%) crede ca “modelul occidental” este cel mai potrivit pentru Romania, dar exista și un segment numeros (18%) care crede ca “modelul estic” ar fi mai potrivit.

NATO vs Rusia

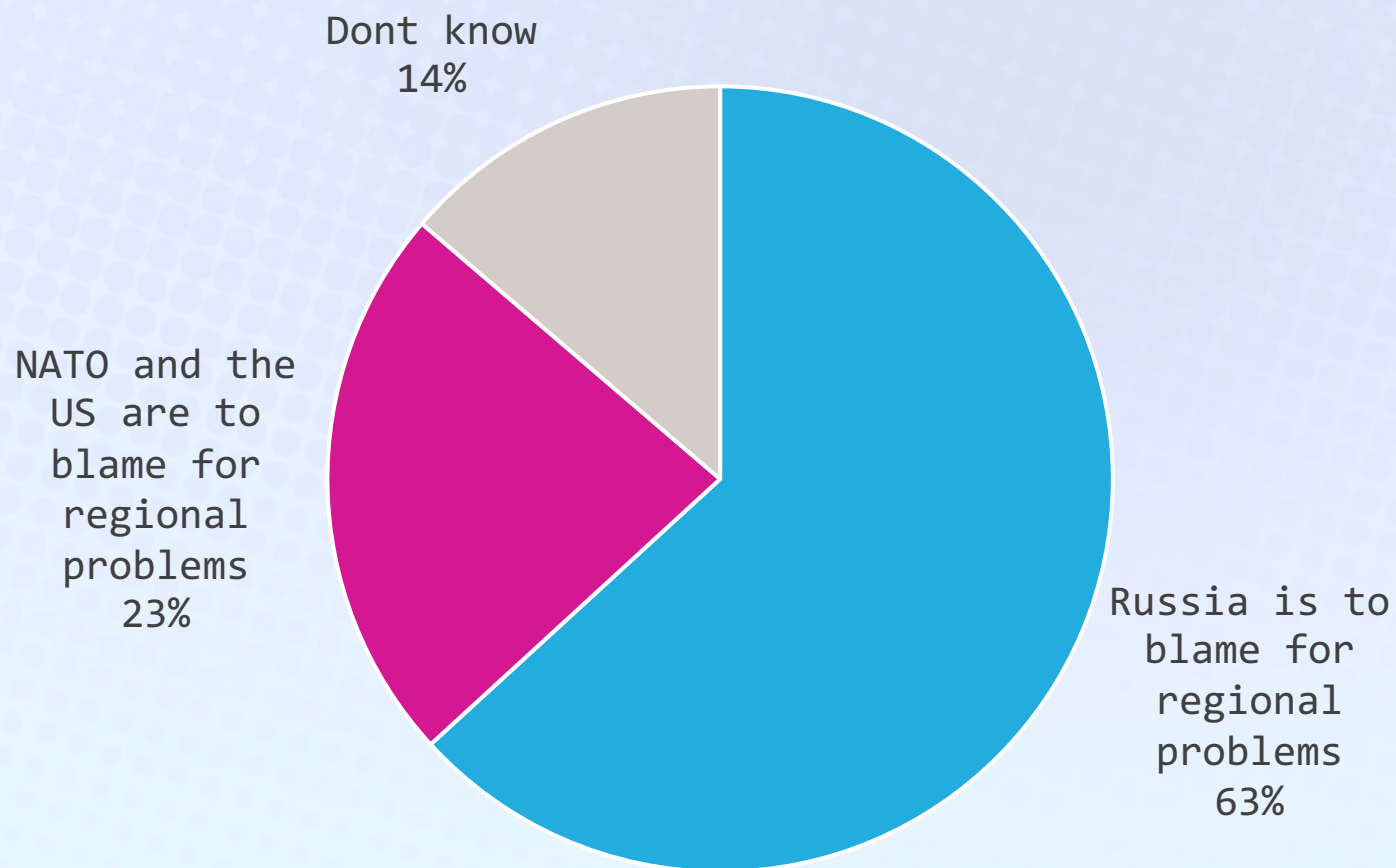
Segmentul celor care cred ca NATO este mai puternic decat Rusia (61%) este mai redus comparativ cu cel care considera ca NATO ar apara Romania (71%), si un procent de 27% estimeaza ca Rusia este mai puternica decat NATO. Segmentul indecisilor este mai mare aici (12%) decat la alte intrebari.

Propaganda rusa – perceptia populatiei

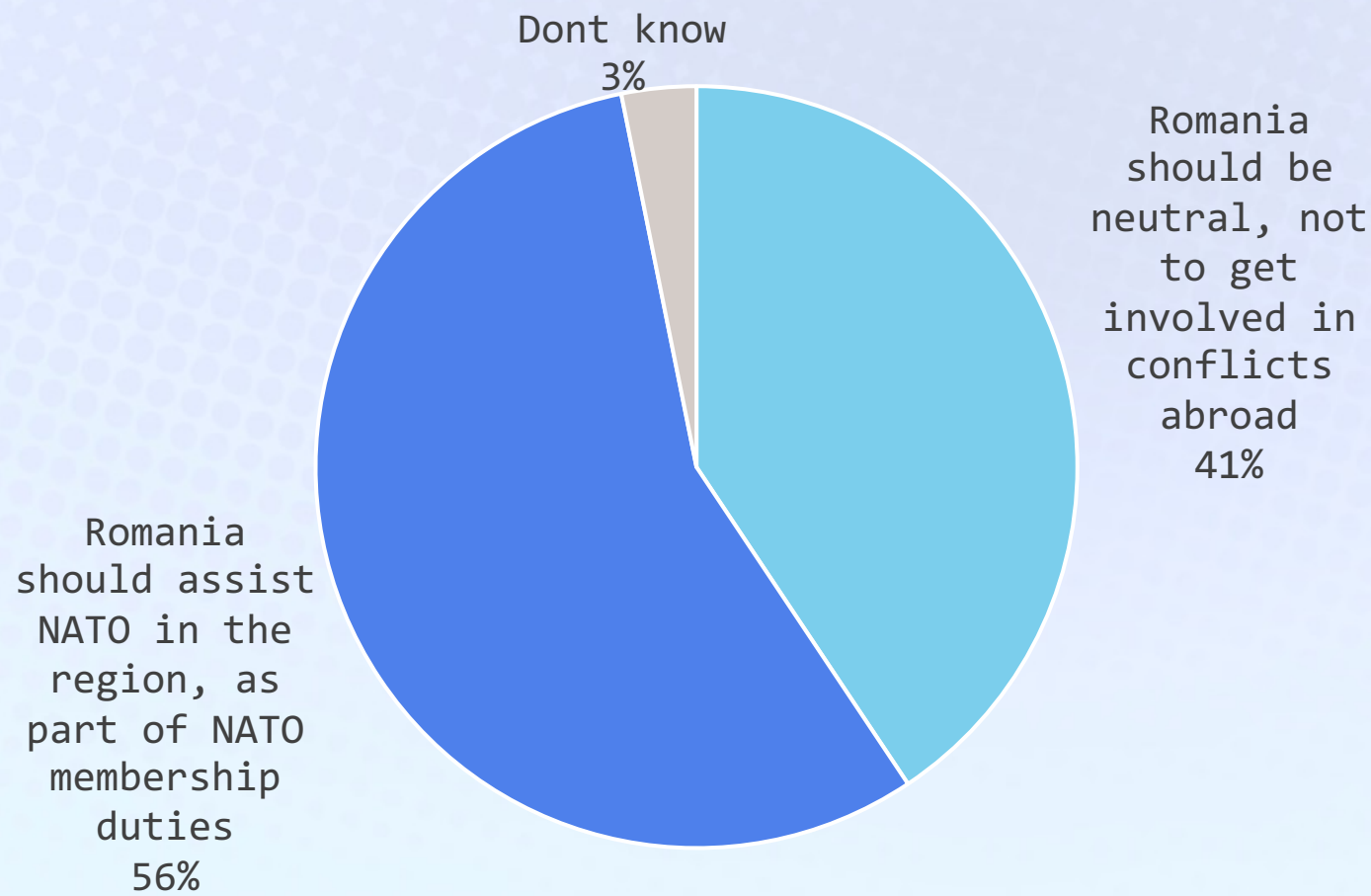
Sunt mai numerosi romanii care considera ca propaganda rusa nu are impact in Romania (47%, comparativ cu 44% - procentul celor care observa intensificarea acestui fenomen), ceea ce reprezinta o vulnerabilitate care poate fi exploatarea de campanii de dezinformare.

Vinovatii pentru situatia din regiune – perceptia populatiei este categorica, anti-Rusia

Rusia e considerata vinovata de o majoritate clara (63%), in timp ce 23% atribuie aceasta vina NATO si Statelor Unite.

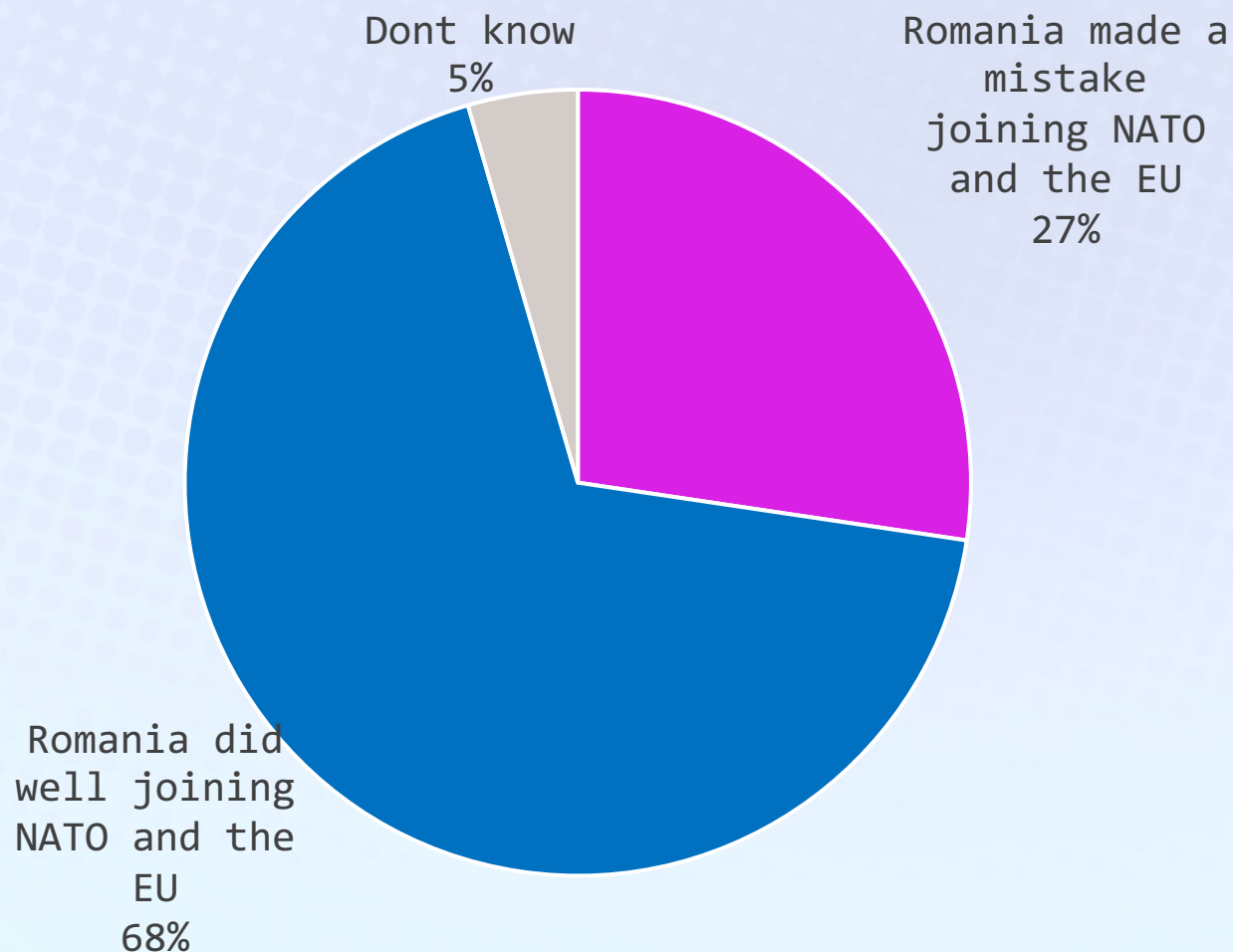
Romania ar trebui sa ajute NATO – perceptia populatiei

O majoritate fragila (56%) crede ca Romania ar trebui sa sprijine NATO in regiune ca parte din indatoririle de membru al Aliantei, in timp ce 41% aleg varianta neutralitatii. Acest discurs al „neutralitatii” este intens promovat in paginile si grupurile anti-occidentale

Intrarea in NATO si UE – greseala sau nu?

Perceptia populatiei

Peste un sfert dintre romani (27%) considera ca intrarea in NATO si UE a fost o greseala pentru Romania.

Ponderea creste la publicul cu incredere in Rusia, cu atitudini populiste extreme sau cu orientari anti-occidentale

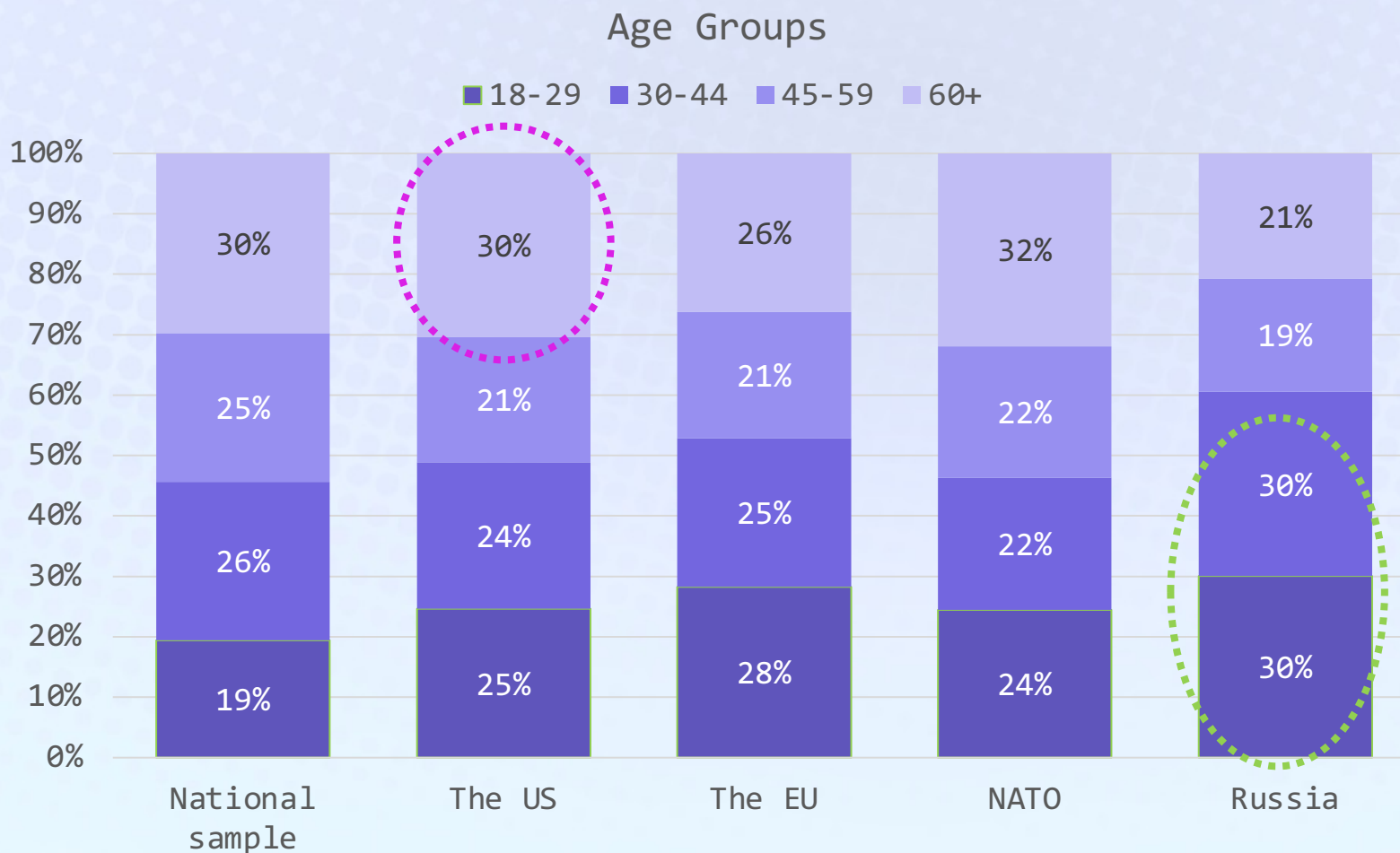
Increderea in actori geopolitici.

Caracteristici socio-demografice

ale grupurilor

Cine sunt cei care au incredere in Rusia, NATO, SUA sau UE?

Varsta. Populatia pro-Rusia este mai tanara

Grupul care are incredere in Rusia include mai multi **tineri** decat in urma cu 3 ani (in 2019, 22% din publicul cu incredere in Rusia era sub 30 de ani, acum acest procent a crescut la 30%)

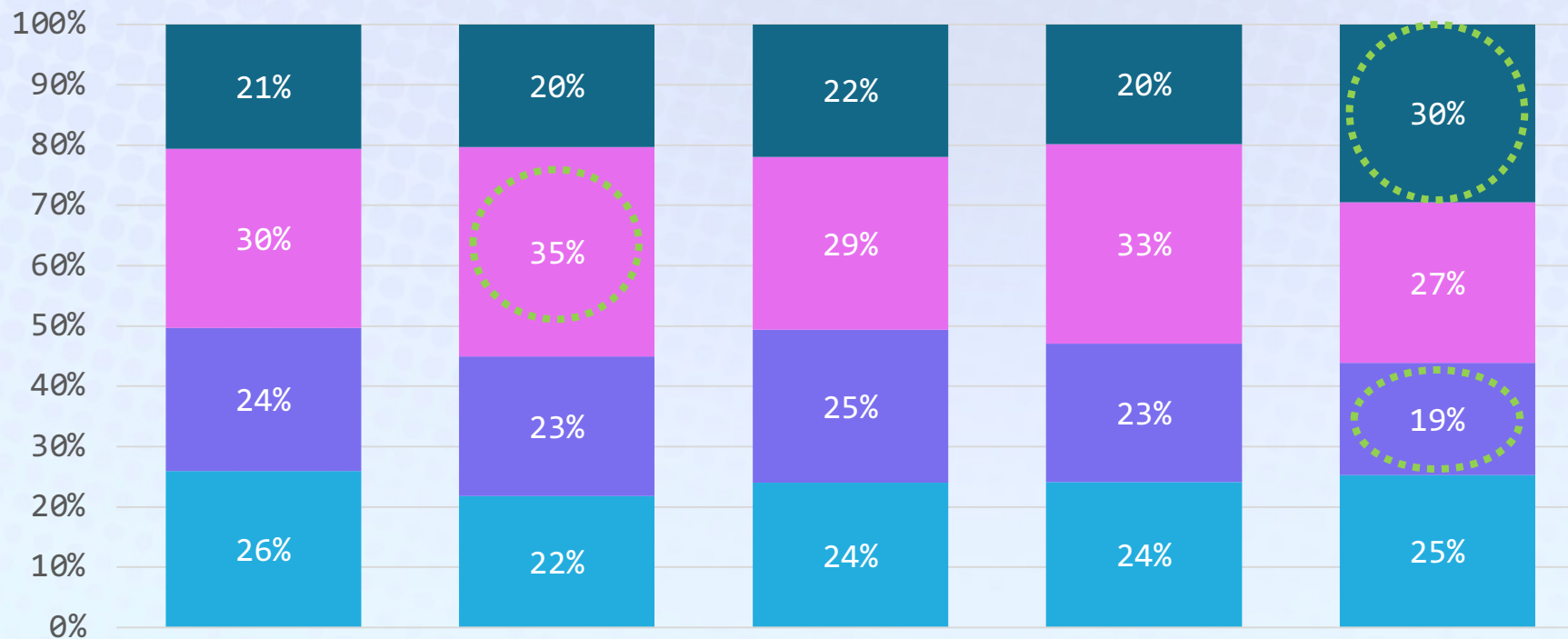

Consumul media. Cei care au incredere in Rusia au o pondere mai mare a celor care isi iau informatii doar de pe internet

Media use for news

■ No news ■ Just from TV ■ TV & online ■ Just from online

National sample

The US

The EU

NATO

Russia

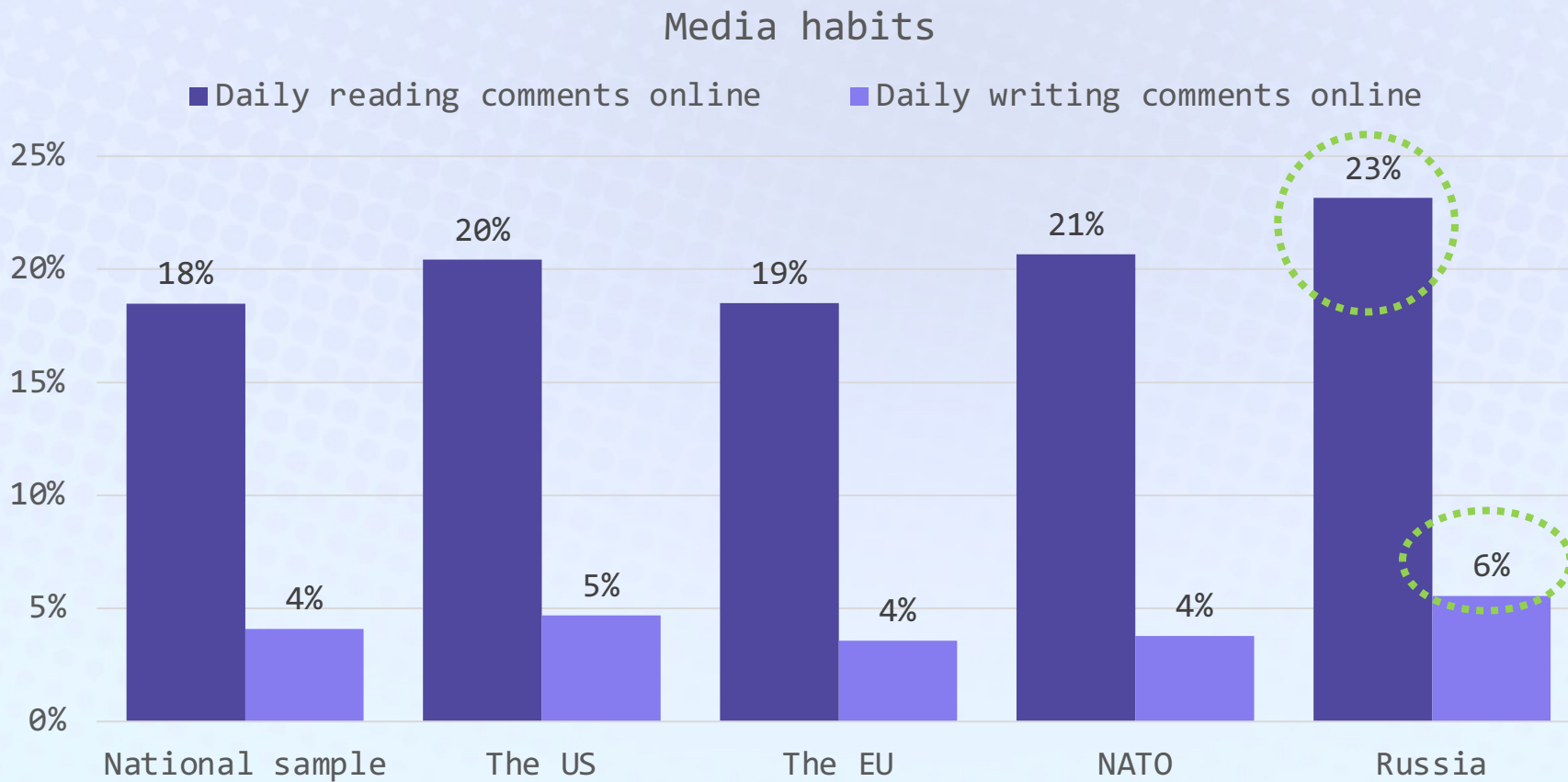

CPD

SNSPA
Center for Civic Participation
and Democracy

Comentarii online.

Grupul pro-Rusia e mai activ online decat restul

CPD

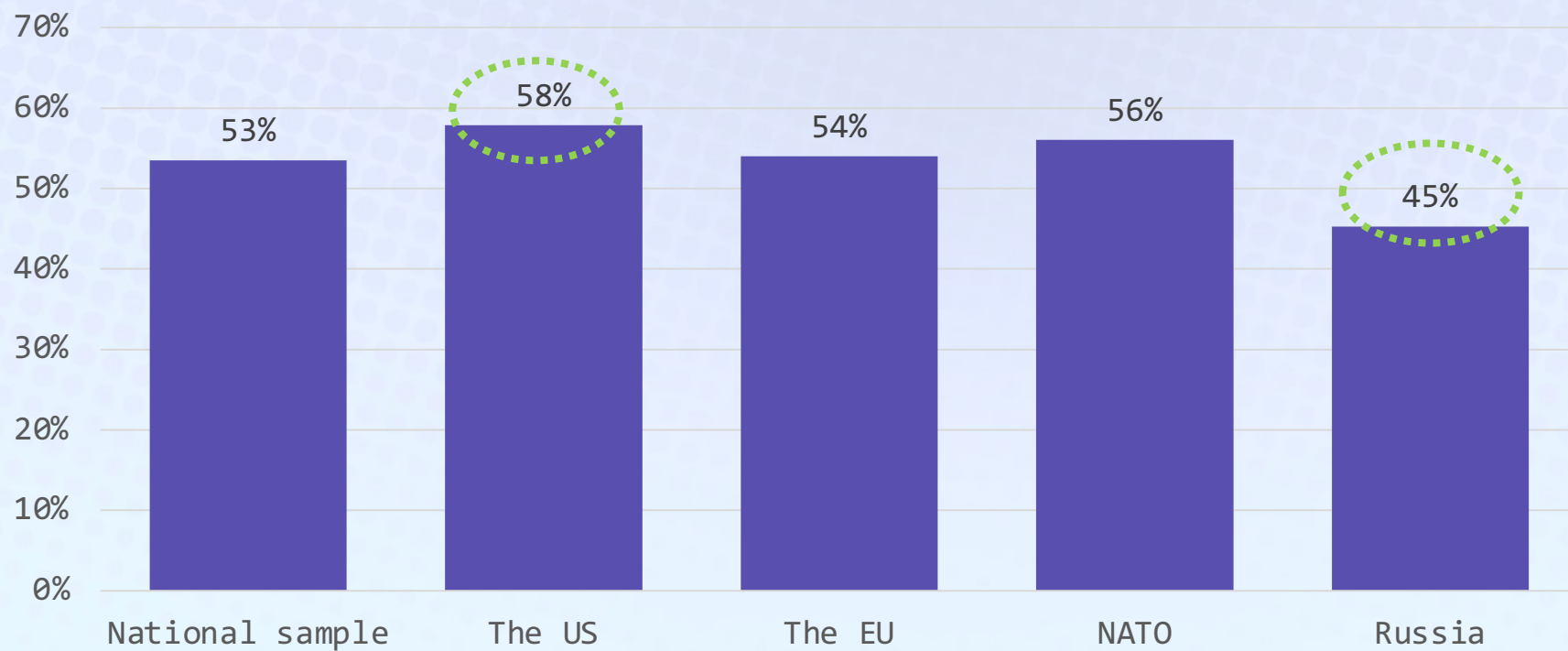
SNSPA
Center for Civic Participation
and Democracy

Consum TV. Publicul pro-Rusia e mai putin dependent de consum zilnic de stiri TV

TV - daily use for news

■ Daily TV

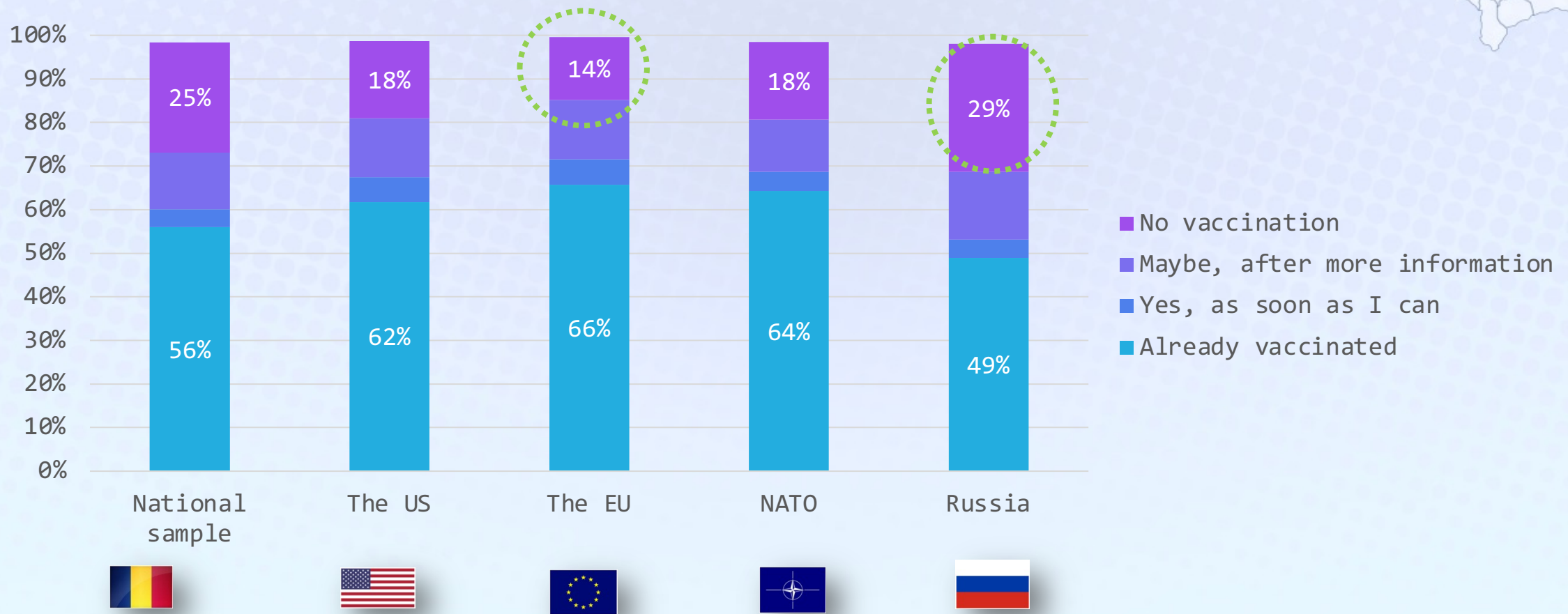

CPD

SNSPA
Center for Civic Participation
and Democracy

Vaccinare.

Atitudine anti-vaccin mai pregnantă la publicul pro-Rusia

Context. Creșterea mesajului populist in Romania

Analiza conversațiilor online releva mai multe mesaje anti-occidentale, vizibilitate în creștere a temei RO-EXIT, vizibilitate tot mai mare pentru mesajele populiste

Conversatia online pe teme populiste si ultranationaliste

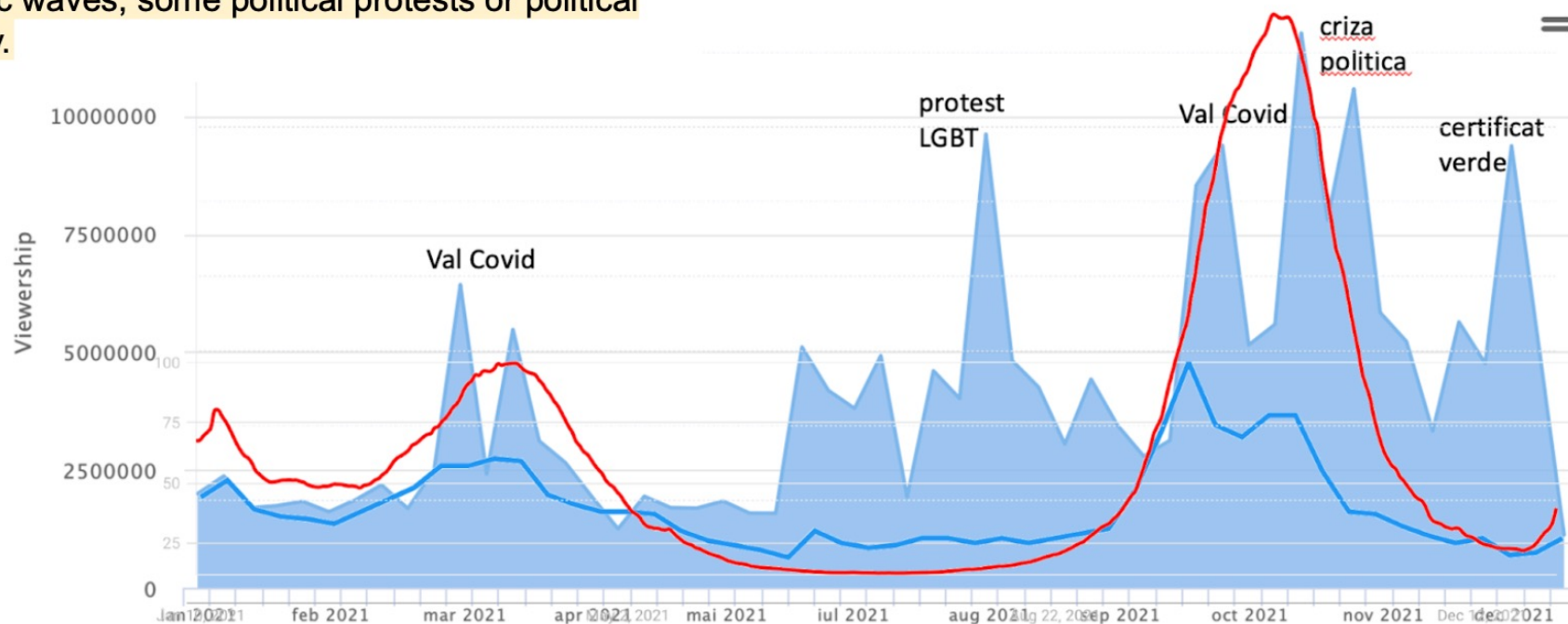

G | M | F The German Marshall Fund of the United States
STRENGTHENING TRANSATLANTIC COOPERATION

„Online mapping of nationalist narratives, with disruptive and polarizing potential in social media” - 2021

The peaks - in the same time with the Covid19 pandemic waves, some political protests or political instability.

Legenda

Linie **bleu** – interes de cautare pe Google, despre Covid19

Linie **rosie** – evolutia infectarilor (medie saptamanala)

Mai multe detalii, in studiul distinct al CPD pentru German Marshall Fund:

<http://civicparticipation.ro/uncategorized/online-mapping-of-nationalist-narratives-with-disruptive-and-polarizing-potential-in-social-media/>

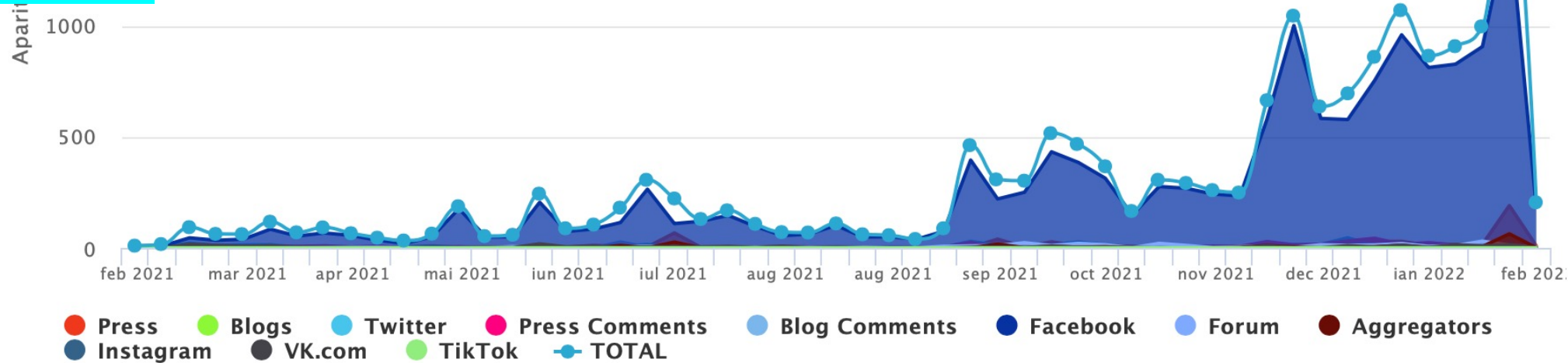
RO-EXIT

Tagcloud

afara ajunge AUR cred Diana Dragnea Europa european Europeana europene familia gen iesim iesirea importanta inteles interesele nationale nationalist NATO Parlamentul partid politica promoveaza propune PSD REFERENDUM religioase reprezinta RO-EXIT RoExit Romani Romania Romaniei romanii Rusia sansa singura solutie Sosoaca sustine SUVERANITATE tara traditionala UE Uniunea URGENT valorile vota Vrem

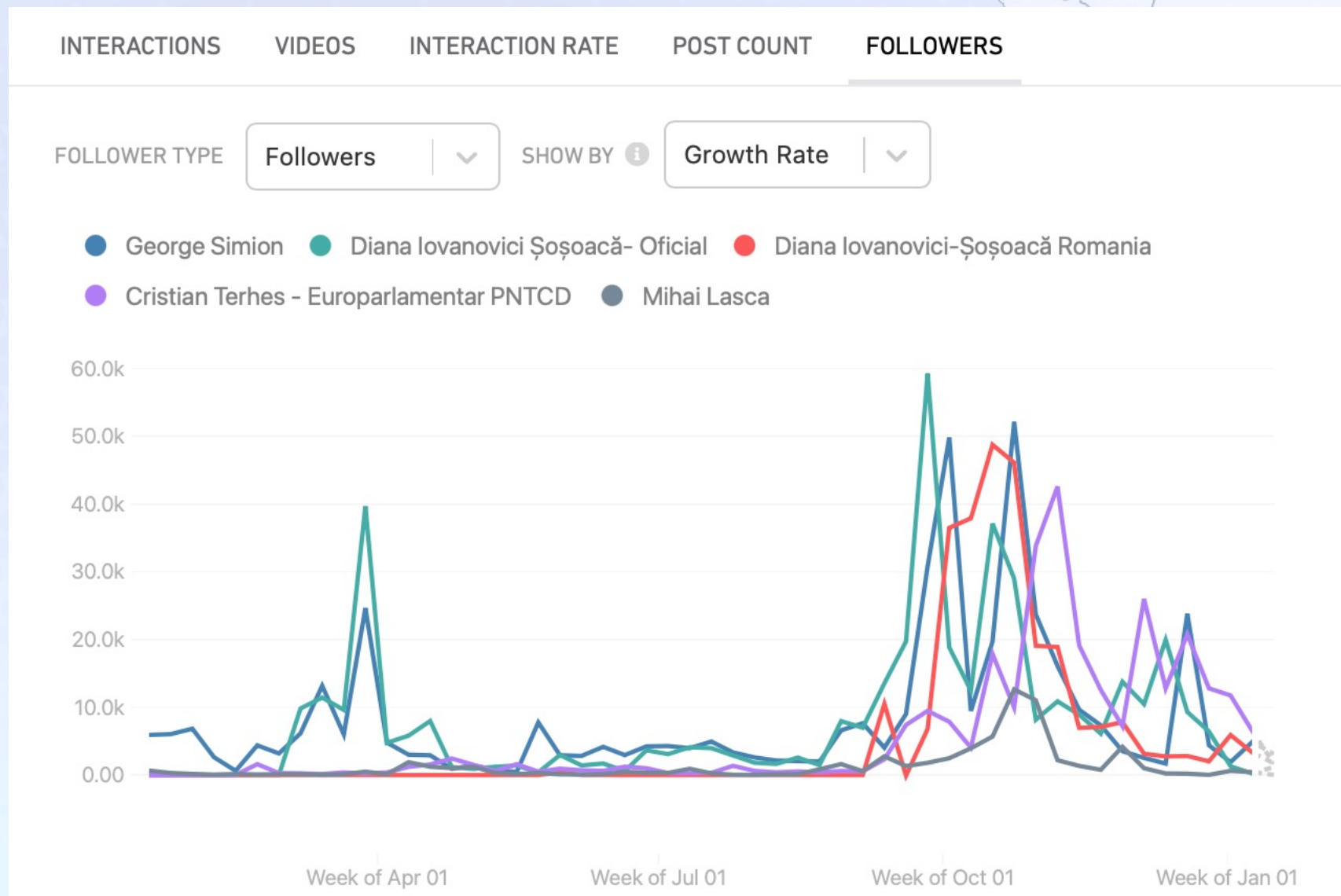
Incepand cu toamna trecuta, se remarca o crestere a volumului discutiilor despre RO-EXIT, in primul rand pe Facebook. Aceasta crestere a continuat in ianuarie si februarie la cote ridicate!

roexit OR ro-exit OR "ieșirea României din UE...
last year

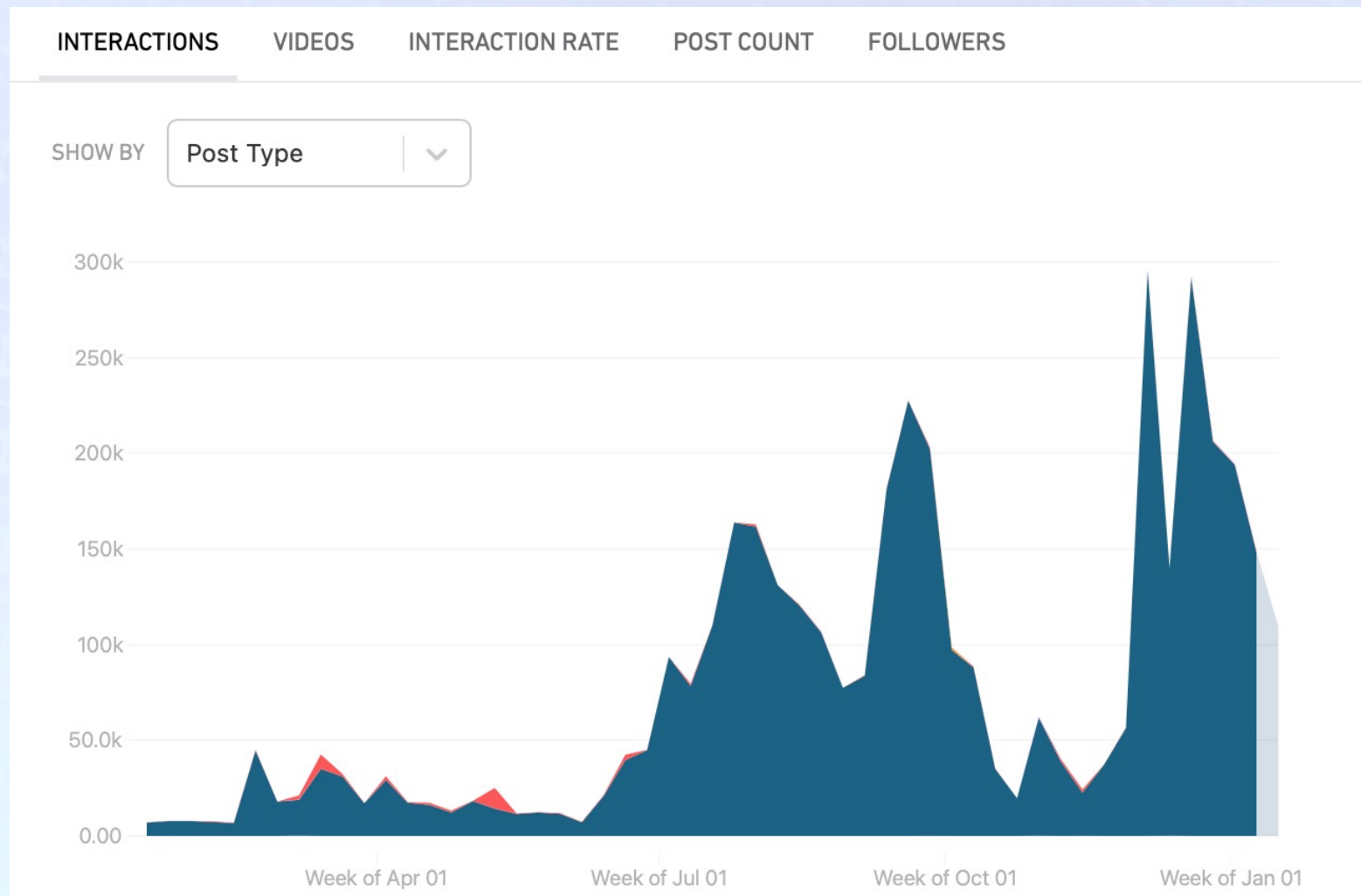

Voci populiste

Incepand cu toamna trecuta, se observa o crestere a vizibilitatii pe Facebook a unor liderici discurs eurosceptic/antioccidental precum Simion, Sosoaca, Terhes & altii.

Sputnik in Romania

Incepand cu vara trecuta, se remarca o tendinta de crestere a interactivitatii paginii romanesti de Facebook a Sputnik.

Acest ritm de crestere sustinut genereaza o influenta tot mai mare a Sputnik in spatiul online romanesc.

Sputnik Moldova-Romania, cea mai activa pagina a rețelei Sputnik din regiune

Nivelul de interactivitate a paginii romanesti Sputnik este mai ridicat decat al celorlalte pagini Sputnik din regiune.

Pagina romaneasca este mai mica (in numar de followers) comparativ cu paginile din Serbia, Grecia, Franta sau Turcia, dar volumul de interactiuni este mult mai mare.

Posts		Leaderboard	Notifications	Manage		
All Posts	Custom Date Range	Any Page Size	By Followers			
08/01/2021	-	01/21/2022	Go			
Page Name	Total Interactions	Interaction Rate	Avg. Posts Per Day	Views on Owned Videos	Page Followers	Growth % and #
Average Total	570,386.88	0.219%	25.01	5.55M	167,538.20	+1.07%
1 Sputnik Arabic سبوتنيك عربي	5.84M	0.029%	51.14	62.81M	2,382,770	+11.23% +240,573
2 Sputnik Moldova-România	3.15M	2.79%	24.29	175,864	29,079	+19.90% +4,827
3 Sputnik Ελλάδα	2.19M	0.091%	64.72	42.79M	220,402	+7.95% +16,235
4 Sputnik Србија	2.14M	0.146%	36.16	15.35M	241,582	+8.66% +19,246
5 Sputnik Česká republika	2.12M	0.226%	40.72	39.60M	139,386	+11.35% +14,207
6 Sputnik Mundo	2.12M	0.051%	41.24	9.43M	583,398	+3.98% +22,341
7 Sputnik Việt Nam	1.93M	0.185%	27.17	44.28M	238,475	+17.29% +35,149
8 Sputnik Türkiye	1.34M	0.016%	114.8	3.19M	421,520	+2.18% +8,989
9 Sputnik Brasil	1.20M	0.831%	29.37	5.25M	32,699	+38.48% +9,087
0 Sputnik France	1.00M	0.01%	73.7	4.43M	782,299	-0.99% -7,848
1 SNA	725,842	0.145%	13.21	5.00M	217,553	+0.05% +116
2 Sputnik Italia	504,420	0.022%	31.86	6.60M	418,096	+5.09% +20,250

More about our work on
snspa.ro | civicparticipation.ro

Sursa datelor:

Comunicarea **Facebook** - s-au folosit doua surse de date (Zelist Monitor si CrowdTangle)

Cautarile **online** - Google Trends

Rapoarte **CPD** - evaluarea populismului, evaluarea comunicarii anti-occidentale

Sondaje de opinie - trei studii, realizate prin metoda CATI, in lunile decembrie 2021, ianuarie 2022 si, respectiv, februarie 2022, pe esantioane reprezentative pentru populatia adulta din Romania